

A tévéjátékok és tévéfilmek, az irodalmi és színházi műsorok műhelyében, a Televízió irodalmi és drámai fősztályán a közelmúltban készült el a jövő évi program. Szűcs Andort, a főszerkesztőség vezetőjét arról kérdeztük, milyen alapvető törekvés határozza meg terveik összeállítását?

— Szeretnénk elérni, hogy minél több kortárs író kapcsolódjék be a munkánkba. Az elmúlt négy évben az volt a feladatunk, hogy avasunk „divattá” a televíziót, divattá az írók körében, tehát tegyük divattossá a mai magyar irodalmat a képernyőn. Sikerek és fiaskók kísértek, de végül is eljutotunk oda, hogy — úgy érzem — sikerült az irodalom műhelyévé formálódnia-emelkednie a főszerkesztőségnek, ahova — képletesen szólva — belépni már nem tartózkodnak az élő irodalom legjelesebb képviselői sem. Közvetve: dicsekedhetünk Illyés, Déry, Németh László, Sánta, Fejes és mások műveinek megnyerésével, de valahogy kimaradtak figyelmünk köréből az újonnan feltűnt írónemzedék képviselői; amikor tehát az írókhoz fűződő kapcsolataink bővítéséről beszélünk, elsősorban a fiatalokra értve várnak ránk tennivalók.

— Elérkezettnek mutatkozik az idő, amikor váltanunk kell: a kap-

Program

74'

AZ IRODALMI
ÉS DRÁMAI
FŐSZTÁLY
TERVEI

csolatok szélesítése után a *kapcsolatok mélyítésére* törekszünk. Azaz, szeretnénk elérni, hogy ne csak adaptációra nyerjünk meg jeles műveket, hanem eredeti tévéművek írására nyerjünk meg írókat. Amit elért a színházművészet, szeretnénk elérni mi is: ahogyan évente 10—12 új magyar dráma születik, a jövőben várjuk az eredeti tévéjátékok születését. Ennek ösztönzése egyik fő törekvésünk.

— A jövő évi programban mérhető-e már valamilyen eredménye a törekvésnek?

— Egyelőre még szerényen kell fogalmaznunk. Inkább jelekről beszélhetünk, hiszen hosszútávú programról van szó. Már az is eredmény, hogy elmondhatjuk, jövőre több lesz az eredeti tévéjáték, mint volt eddig. A művek nagy része továbbra is adaptáció. Kedvező viszont az élő iroda-

lom aránya. Szerzőink között van például Csák Gyula, Déry Tibor, Görgey Gábor, Fejes Endre, Illés Endre, Karinthy Ferenc, Mocsár Gábor, Szakonyi Károly, Urbán Ernő, Palotai Boris, Vészi Endre, Bárány Tamás, Hubay Miklós... És egy újabb lehetőséggel bővült a tévéadaptációk köre, ami érezteti hatását terveinkben. Az Irgalom tévéváltozata ugyanis kísérlet volt arra, meghódítható-e a tévé számára egy-egy nagylegzetű kortárs mű, sorozat-feldolgozásban. Az eredmény alapján úgy érezzük, hozzányúlhatunk a nagy epikai művekhez. Így került terveinkbe Déry Felelet című regényének adaptációja.

— A klasszikusok szokásos jelenléte mellett várható-e valamilyen új koncepció érvényesülése a klasszikus irodalom közvetítésében?

— Úgy mondanám inkább: egy hosszútávú koncepció markánsabb kirajzolódására kerül sor. Szeretnénk ugyanis megteremteni egy *televíziós megközelítésű* klasszikus repertoárt, főként a magyar- és világirodalom klasszikus drámáinak stúdiófeldolgozásából. Már az idén megtettük az első lépéseket, legutóbb például Csokonai Dorottya-jának tévébemutatójával. Jövőre Vörösmarty Csongor és Tündéjét, valamint Csokonai Karonyóját tervezzük. A

Látogatás a hírgyárban

klasszikus repertoár összeállításában alapvető követelmény az, hogy a mű több legyen művelődési prehisztorikumnál, a mai emberhez szóljon aktuális ügyekben. Ha évente 2—3 dráma stúdió-feldolgozása készül el, néhány esztendő alatt már szép televíziós színházi repertoárt mondhatunk magunkénak.

— Mit emelne ki még a tervek közül?

— A szocialista országok klasszikus és új irodalmi értékeinek felfedezésében kívánunk továbblépni. Segítségnkre vannak ebben az eddig is érdeklődést keltett vendégrendezések. Például vendégművész, a cseh Moskalyk rendezésében látják majd a nézők J. Hubac Hosszú őszi nap című művének magyar változatát. Ugyancsak vendég, a marosvásárhelyi színház főrendezője, Harag György állítja majd képernyőre Páskándi Géza Tornyt választok című színművét. Az orosz és szovjet irodalom számos műve szerepel terveinkben. Csak ízelítőül néhány. Turgeyev: Rogyin, Gorkij: Az áruló, Zoscsenko: Kék könyv, Suksin: Az élet szerelmese, Antonov: Aljonka, Vampilov: Az elsőszülött, Trenyov: Ljubov Jarovaja... Jövőre az APN-nel közösen műsort készítünk a szibériai és a grúz színházművészetéről.

Furcsa élmény volt a televízióban látni egy sokszor hallott rádióműsort. Méghozzá a legkevesébe látványosat: a Híreket.

Mi tette mégis olyan izgalmassá a Belépés csak tévénézőknek — a Rádió Esti Krónikájához című tévé-műsört?

Láttuk a hírszerkesztés műhelymunkáját; a hírhözöket, a hírközlőket és magukat a Híreket is. A valóság drámáját és dramatizált forgatókönyvét egyidejűleg kaptuk. Tanúi lehettünk a hírszerkesztés feszült „slusszhangulatának”, a rádió- és tévéhatások különös montázsának. Láttuk Rác György Gézát, a Krónika nagy koncentrációval dolgozó, hidegvérű szerkesztő-műsorvezetőjét, amint a befutó híreket válogatja, selejtezi. Láttuk és hallottuk Király Editet, amint a túlszűfolt montírozó szobában le-fel járva az összekötő szöveget gépbe diktálja. Figyeltük Dénes Mariann bemondóját, amint a szövegén a logikai hangsúlyokat jelöli be. („Ha én nem értem, amit mondok, hogyan érte meg a hallgató?”) Együtt voltunk a befutó riporterekkel, az Afrikából frissen érkezett tudósítóval, és izgulva figyeltük a villanyórán múló perceket, másodperceket. Már csak tíz perc van a rádióadásig!

Úgy éreztük, a forró drót már nemcsak a műsorvezetőt köti össze a hírszerkesztősséggel, de bennünket is a Krónika készítőivel. A gyorsítva visszahallgatott „brekkgő” hírek, a tekercesk pergése, az információk terjedésének izgatott sebességét érzékeltették velünk.

Közeleg a finis! Az egész csapat átvonul a 4-es stúdióba. Hosszú asztal mögött ülnek, előttük a mikrofon. Nyugalom és koncentráció. Premier-láz, Egressy István bemondó a „végszavakat” ismétli. Még harminc másodperc és felhangzik a rádióban az Esti Krónika szignálja.

Amikor pontban tizenkilenc órákor a képernyőre merendve — a tévé tanácsára — kinyitjuk a rádióunkat is, mindenki a helyén van. A rádió és a tévé-műsor, s mi hallgató-nézők is. Csak a tévé szerkesztő-riportere oszon ide-oda a stúdióban, lábujjhegyen, adás közben is kérdezgetve, magyarázva. Hangját suttogóra fogja, arcán büntudatos mosoly, mint aki tilosban, szentélyben vagy — adóstúdióban jár.

Kitűnően csinálja. Tudatában annak, hogy a szomszédos kommunikációs birodalmak határmegyéit át meg átlépve, tulajdonképpen törvénysértést követ el. Mert ha igaz az, amit a szakértők állítanak, hogy a rádióhallgató fülével viszont a tévénéző viszont a szemével hall, akkor a riporter a hangkulisszák titkait felfedve, skizofrénná teszi a hallgató-nézőt.

Vagy talán mégsem? A látogatás arról győzött meg, hogy a Hírek mögött a hírhözökre is érdemes figyelni.

A sikerült rádiós-műsört Rác György Géza, Radványi Zoltán, Vértessy Sándor szerkesztette, Eck T. Imre rendezte képernyőre.

B. É.

MÁGORI ERZSÉBET

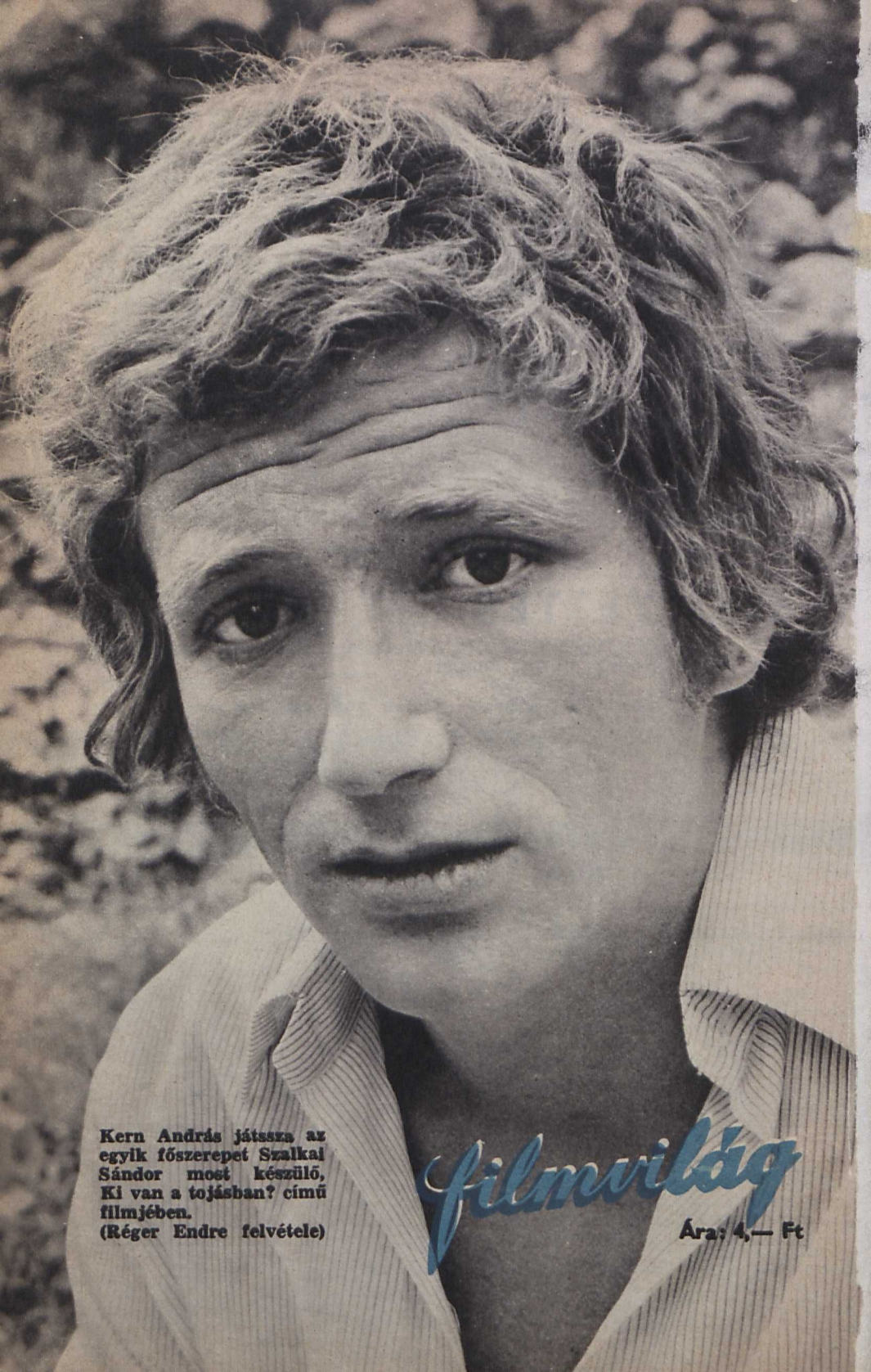
Garas Dezső és Holl István

A HELYETTES

címmel elkészült Rényi Tamás folytatásos tévéfilm-sorozatának ötödik része. A *Szép maszkok* című sorozat forgatókönyvét Müller Péter írta, főszereplői: Garas Dezső, Torday Teri, Dégi István. Operatőr: Lukács Loránd.

Jelenet a tévéfilmből (Csabafi Attila felvételei)

Kern András játssza az egyik főszerepet Szalkai Sándor most készülő, *Ki van a tojásban?* című filmjében.
(Réger Endre felvétele)

filmvilág

Ára: 4,— Ft